

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 21.03.2022, klo 16:00 - 16:30

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat**§ 3**

Valtuustokysely koskien ukrainalaisten auttamisen toimivuutta Tampereella - Ilkka Sasi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Sasi Ilkka, 1. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Dundar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Haapa-aho Olga
Halonen-Saari Miila
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Heikkilä Lasse, varajäsen
Helimo Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Järvenpää Elina
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Karintaus Katja, varajäsen
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Leino Ida
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Majuri Katriina, varajäsen
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sheikh Liban

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tapio Noora
Viitanen Pia
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, kaupunginlakimies
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Ruonala Heidi, lakimies
Viitaniemi Riikka, lakimies
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Caglayan Merve
Gustafsson Jukka
Hiitti Antti
Höyssä Matti
Jäntti Aleksis
Kiviranta Joonas
Kummola Kalervo
Marin Sanna
Moisander Antti
Molari Anni O
Ovaska Jouni
Tanus Sari
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Kalle Kaunisto
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 3

Valtuustokysely koskien ukrainalaisten auttamisen toimivuutta Tampereella - Ilkka Sasi

TRE:2158/04.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:

Maggie Keskinen, Maritta Närhi

Valmistelijan yhteystiedot

Yhteysjohtaja Maggie Keskinen, puh. 040 703 1145 ja palvelujohtaja
Maritta Närhi, puh. 050 320 6325, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Ilkka Sasin valtuustokysely

Ukrainan kansa on kohdannut talvisodan kauhun joutuessaan Moskovan joukkojen hyökkäyksen kohteeksi. Yli 40 miljoonan asukkaan Ukrainasta pakenevat naiset ja lapset hakeutuvat heidät avosylin vastaanottaviin lähimaihin kuten Puolaan ja Unkariin, mutta myös Suomeen. On arvioitu, että Tampereelle saattaisi olla tulossa tuhansia ukrainalaisia naisia ja lapsia.

Euroopan Unionin maat ovat päättäneet tilapäisen suojelun direktiivin aktivoinnista. Normaalisti ulkomaille matkustettaessa rekisteröityminen on mahdollista hoitaa henkilöpaperit omaavien osalta digitaalisesti. Ukrainalaisten rekisteröinti tilapäisen suojelun direktiivin pohjalta luulisi myös onnistuvan automatisoituna internetin välityksellä. Ylimääräinen poliisiasemalla jonottaminen ei ole tätä päivää eikä kestävä ratkaisu varsinkin, jos tulijoita on tuhansia.

Tampereen kaupunki on ohjannut ukrainalaisia hätmajoitukseen Kaupin vastaanottokeskukseen, joka on kuitenkin suunniteltu vastaanottamaan nimenomaisesti turvapaikanhakijoita viisumimaista kuten Somaliasta, Irakista ja Afganistanista. Ukrainalaisten hätmajoitus Kaupissa on kyseenalaista, kun viisumivapaasti Suomeen saapuviin ukrainalaisiin on nimenomaisesti tarkoitettu sovellettavan tilapäisen suojelun direktiiviä, ei ohjata heitä turvapaikanhakuun. Kaupin sairaalaa ei ole suunniteltu suurille lapsimäärille - nyt lasten touhu tapahtuu rakennuksen käytävillä.

Vapaaehtoistoimijoiden logistiikkaketju on muotoutumassa siten, että Ukrainaan toimitettava apu ohjataan Pirkkahallille ja ukrainalaisille Tampereella tarkoitettut tavarat ohjautuvat esimerkiksi Finlaysonille. Kuitenkin on ollut väitteitä, että kaupunki on halunnut pitää Suomen Punainen Ristin kanssa ukrainalaisten auttamisen omana monopolinaan. On argumentoitu, että esimerkiksi vapaaehtoisten ei ole annettu toimittaa Kaupin vastaanottokeskuksessa majoileville ukrainalaisille

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ilmaiseksi lämpimiä peittoja, leluja, vaatteita, ruokaa tai mainostaa ohjelma-aktiviteetteja. On toki todettava, että Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoiset tekevät erinomaista työtä ukrainalaisten hyväksi.

Ukrainalaisten yhdistys toimii Tampereella ukrainalaisten avun koordinoijana täysin vapaaehtoisvoimin. Yhdistyksen toiminta alkaa olla ääri rajoilla. Suuri ponnistus ukrainalaisten auttamiseksi voi onnistua vain, jos vapaaehtoistoimijoille ja yksityiselle sektorille annetaan vapaa mahdollisuus auttaa.

Kysyn:

1. Miten Tampereen kaupunki on varautunut tuhansien tilapäistä suojelua kaipaavien ukrainalaisten saapumiseen Tampereelle?
2. Tukeeko kaupunki ukrainalaisten tilapäinen suojelun rekisteröinnin digitalisointia?
3. Voitaisiinko ukrainalaisten hätämajoitus toteuttaa muualla kuin Kaupin vastaanottokeskuksen tiloissa?
4. Nojautuuko Tampereen kaupunki ainoastaan yhden monopolituottajan - Suomen Punaisen Ristin - toimintaan, vai antaako kaupunki mahdollisuuden myös muille vapaaehtoisille ja yksityisille toimijoille auttaa ilmaiseksi vaikkapa ohjelma- ja tavaralahjoituksin esimerkiksi Kaupin hätämajoituksessa olevia ukrainalaisia?
5. Miten Tampereen kaupunki aikoo tukea rahallisesti Tampereen ukrainalaisten yhdistyksen toimintaa sen toimiessa ukrainalaisten tuen koordinoijana?

Pormestari Anna-Kaisa Ikosen vastaus Ilkka Sasin valtuustokyselyyn:

1) Miten Tampereen kaupunki on varautunut tuhansien tilapäistä suojelua kaipaavien ukrainalaisten saapumiseen Tampereelle?

Tampereen kaupunki on valmistautunut vastaanottamaan ukrainalaisia ajankohtaisen kansallisen tilannekuvan perusteella sekä laajamittaisen maahantulon kriteerien suuntaisesti (2 000 henkeä Pirkanmaalla). Suunnitelmaa laaditaan ja päivitetään vaiheittain koordinoiden yli palvelualue rajojen. Hätämajoitusta ja vastaanottokeskuksen kapasiteetin nostoa valmisteltiin kaupungilla jo ennen Migrin aloitetta heti, kun tieto sodan alkamisesta tuli.

Varautumisessa avainasemassa on kaupungin omien toimien lisäksi kansallisten linjauksien ja Migrin tieto sekä ohjaus tässä haastavassa tilanteessa. Kaupungilla on vastuu hätämajoituksen tarjoamisesta kaikille kunnan alueella oleskeleville ihmisille. Sen sijaan Migri vastaa vastaanottopalveluiden kokonaisuudesta, mikä Tampereella tuotetaan kaupungin toimesta Migrille yhteisen sopimuksen ja laatukriteerien mukaisesti Kaupin vastaanottokeskuksessa. Hätämajoitus on tarkoitettu lyhytaikaiseen ja tilapäiseen tarkoitukseen, ja henkilön rekisteröidyttyä tilapäistä suojelua hakevaksi ja tarvittavien terveystarkastusten jälkeen hän siirtyy vastaanottopalveluiden piiriin. Vastaanottopalvelut pitää

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

sisällään mm. vastaanottorahan, sosiaali- ja terveystalvet, tulkkauspalvelun ja työ- ja opintotoiminta. Vastaanottopalveluiden piirissä olevat voivat majoittua joko vastaanottokeskukseen tai yksityiseen majoitukseen.

Tilapäisen suojelun direktiivin mukaisesti vastuu on valtakunnan tasolla ja Migrillä. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että Tampereelle tulisi suuria määriä ukrainalaisia, jotka eivät rekisteröityisi tilapäisen suojelun piiriin. Tilapäisen suojelun piiriin rekisteröityvien määrää on vaikea arvioida, mutta kaupunki seuraa aktiivisesti kansallista tilannekuvaa sekä varautuu laajamittaisen maahantulon suuntaisiin tulijamääriin. Maahantulo vaikuttaa realisoituvan vaihteittain, ja esimerkiksi hätämajoituksen kapasiteettia nostetaan sen mukaisesti. Valmistautumisen eri vaiheissa on huomattava, että tiedonlähteet vaihtelevat koskien esimerkiksi Suomeen saapuvien kuljetusten määrää, emmekä pysty kaupunkina päättämään yksin vastaanottokeskuksen paikkamäärän nostosta.

Migrin tehtävänä on vastata tilanteen kokonaiskoordinaatiosta rekisteröityvien osalta. Migri sopii Tampereen kaupungin kanssa esim. vastaanottokeskuksen toiminnan laajentamisesta ja uusien yksiköiden perustamisesta. Migriin on oltu aktiivisesti yhteydessä ja lisäkapasiteetin nostosta neuvotellaan huomioiden erilaiset vastaanottopalveluiden tuottamisen muodot. Toiminnan laajentaminen entisestään edellyttää lisäresursseja, joista myös on sovittava Migrin kanssa. Keskustelua Migrin kanssa käydään alueellisen ja valtakunnallisen tilannekuvan pohjalta, saapujien määrään ja tarpeisiin perustuen. Tampereen kaupunki varautuu uusiin tulijoihin, jotka tarvitsevat hätämajoitusta, kunnes Migri osoittaa heille paikan rekisteröitymisen jälkeen.

Suomeen saapuvia kuljetuksia on pyydetty ilmoittautumaan Migrille siihen erikseen varattuun numeroon. Alueen viranomaiset ovat yhteydessä Migrin tilannekeskukseen, kun alueelle rekisteröityy tilapäistä suojelua hakevia. Tilannekeskuksella on ajantasainen tieto valtakunnallisesti vastaanottokeskusten kapasiteetista, ja he jakavat saapuneita tilapäiseen suojeluun hakeutuvia tarvittaessa muihin vastaanottokeskuksiin.

Kaupungilla on varauduttu tilapäistä suojelua saavien osalta myös palvelutarpeen kasvuun sote-palveluiden ja vastaanottopalveluiden lisäksi mm. varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä työllisyys- ja kasvupalveluissa. Pellervon koulussa on käynnistynyt opetus kaksikielisenä ukrainaksi ja suomeksi. Yhteensä perusopetukseen on nyt ilmoittautunut 53 oppilasta. Laajentamista selvitetään ja opetuspalveluiden henkilöstön osalta on tarkoitus käynnistää rekrytointitoimenpiteitä. Syksyllä tarkoitus on antaa opetusta laajemmin kaupungin alueella normaalin valmistavan opetuksen yhteydessä ja edelleen jatkaa myös kaksikielistä ensivaiheen opetusta. Harrastustoiminnan osalta erityisesti vanhemmille oppilaille tarjotaan lähialueen harrastuspaikoissa (esim. Kauppi Sports Center) erilaisia aktiviteetteja. Myös kesäajan toimintaa kouluilla ollaan vahvistamassa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

niin ukrainalaisia kuin myös muita maahanmuuttajaoppilaita palvelemaan.

Työllisyyspalveluiden osalta tällä hetkellä ukrainalaisten työvälityksestä vastaa TE-palvelut. Kaupunki on perustanut yhdessä TE-palveluiden kanssa ns. "työnyrkin", jossa suunnitellaan tälle kohderyhmälle järjestettävät palvelut ja ohjausmekanismit. Työnantajille annetaan jo neuvontaa ja ohjausta International House Tampereessa, jossa on siihen tehtävään nimetty yhdyshenkilö. Toimeksiantoja käsitellään TE-palveluiden kanssa yhteistyössä.

2) Tukeeko kaupunki ukrainalaisten tilapäisen suojelun rekisteröinnin digitalisointia?

Migri ja poliisi vastaavat rekisteröinnistä ja siihen liittyvistä ratkaisuksista, mutta ehdotus nostetaan esiin Migrin kanssa käytävissä keskusteluissa.

3) Voitaisiinko ukrainalaisten hätämajoitus toteuttaa muualla kuin Kaupin vastaanottokeskuksen tiloissa?

Tilapäisen suojelun direktiivin mukaisesti rekisteröidyt henkilöt ovat vastaanottopalveluiden piirissä, joten heidät ohjataan Kaupissa sijaitsevaan vastaanottokeskukseen. Muiden tilojen käyttöönotto edellyttää sopimusta Migrin kanssa. Migrin tilannekuvakeskus vastaa rekisteröityjen ihmisten sijoittelusta Suomen vastaanottokeskuksiin.

Kaupunki on varautunut myös sellaisten ukrainalaisten hätämajoittamiseen, jotka eivät halua rekisteröityä turvapaikan hakijoiksi tai tilapäisen suojelun tarvitsijoiksi. Kokonaistilanteen hallinnan parantamiseksi myös nämä lisätilat ovat tällä hetkellä Kaupissa. Hätämajoituskapasiteetin lisäämisestä on tehty varautumistasolla suunnitelmia, ja ne ovat käyttöönotettavissa nopealla varoitusaajalla. Hätämajoitusyksiköiden tilat ovat suunniteltu vain välttämättömän suojan tarjoamiseen, ja tavoitteena on mahdollisimman lyhytaikainen majoittautuminen hätämajoituksessa.

Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliitikka -ryhmässä on kartoitettu hätämajoitukseen soveltuvia tiloja Kaupin vastaanottokeskuksen ja sen ympäristön lisäksi esimerkiksi Hatanpään Rintaklinikalta ja Atalan vanhasta päiväkodista. Lisäksi Pirkanmaan muissa kunnissa on tehty vastaavia kartoituksia. Vuoden 2015 kokemusten perusteella lisähätämajoitustilojen etsiminen on lähtenyt käyntiin sujuvasti ja järjestelyt eri viranomastahojen kanssa sujuvat (pelastusviranomainen jne.).

4) Nojautuuko Tampereen kaupunki ainoastaan yhden monopolituottajan - Suomen Punaisen Ristin - toimintaan, vai antaako kaupunki mahdollisuuden myös muille vapaaehtoisille ja yksityisille toimijoille auttaa ilmaiseksi vaikkapa ohjelma- ja tavaralahjoituksin esimerkiksi Kaupin hätämajoituksessa olevia ukrainalaisia?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa suomalaiseen yhteiskuntaan laajamittaisesti. Se koettelee myös Tampereen asukkaita, yrityksiä ja erilaisia yhteisöjä, eikä siten rajoitu pelkkään vastaanottotoimintaan. Tampereen kaupunki tunnistaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden merkityksen tämänkin yhteiskunnallisen haasteen edessä, ja tekee laajasti yhteistyötä eri rintamilla erilaisten toimijoiden kanssa. Kaupunki kutsuu ja kannustaa yhteisöjä Suomessa ja Euroopassa toimimaan Ukrainan sodasta kärsivien ihmisten hyväksi.

Vapaaehtoistoiminnan koordinointi on vaativaa ja edellyttää osaamista sekä resursseja. Vapaaehtoiset täytyy perehdyttää ja heitä tulee tukea ja ohjata. Vapaaehtoistoiminta on tärkeää ja erittäin tarpeellista tilanteen hoitamiseksi, mutta sisältää myös riskejä. Kaupungin tulee varmistua, että vapaaehtoisilla on riittävä perehtyminen ja vilpittömät motiivit.

Suomen Punainen Risti on valittu maahantulon kysymyksissä kaupungin vapaaehtoistyön kumppaniksi. Suomen Punaisella Ristillä on vapaaehtois- ja kriisityön ammattiosaamista sekä suuri vapaaehtoisten rekisteri vakiintuneen ja luotettavan aseman rinnalla. Järjestöllä on vakiintuneet käytännöt vapaaehtoisten koulutukseen ja tukemiseen, ja he ovat erikoistuneet yhteiskunnan heikossa asemassa olevien auttamiseen monipuolisesti sekä maahanmuuttotyöhön. Tampereen kaupunki ja SPR ovat toimineet yhdessä laajamittaisessa maahantulossa esimerkiksi vuoden 2015 pakolaiskriisin yhteydessä. On toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää tukeutua kumppanuuteen SPR:n kanssa vapaaehtoistyön koordinaatiossa. Lisäksi SPR tuottaa vastaanottopalveluita Pirkanmaalla esimerkiksi niille turvapaikanhakijoille ja tilapäistä suojelua saaville ihmisille, jotka asuvat yksityismajoituksessa. SPR tuottaa myös vastaanottokeskuspalvelua esimerkiksi Hämeenkyrössä.

Tampereen kaupunki toimii yhteistyössä myös Ukrainalaiset Suomessa ry:n Tampereen osaston kanssa mahdollistamalla vastaanottokeskuksen asukkaiden tukemisen ja auttamisen arjen askareissa ukrainalaistaustaisten ja kielitaitoisten vapaaehtoisten toimesta, yhdessä sovittujen pelisääntöjen mukaisesti. Virallinen asiointi ja kommunikointi hoidetaan sertifioitujen tulkkien avulla, lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Kaupungin tiedossa on myös Finlaysonin Media 54:n tiloissa toimiva vapaaehtoisryhmittymä Razom with Ukraine, joka kerää pakolaisille vaatteita ja tarvikkeita. Kaupunki on järjestänyt vastaanottokeskuksen asukkaille kuljetuksen paikalle hakemaan tarvitsemiaan tarvikkeita.

Lisäksi Tampereen kaupunki tekee yhteistyötä esimerkiksi urheiluseurojen ja yritysten kanssa, jotka haluavat vastaanottokeskuksen asukkaita ja sotaa pakenevia ihmisiä auttaa. Esimerkiksi KooVee järjestää säännöllistä ohjattua leikkiä ja liikuntaa vastaanottokeskuksen lapsille ja nuorille. Kotipizza on lahjoittamassa pizzaa yhtenä arki-iltana. Tampereen Sähkölaitos ja Sähköverkko lahjoittivat pyykinpesukoneita, mikroja ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

muita kodinlaitteita. Kaupunki suhtautuu positiivisesti ihmisten ja yhteisöjen auttamishaluun, ja on tehnyt toimenpiteitä sen eteen, että avustustoiminta tapahtuu koordinoitusti ja hallitusti. Koordinaatiota on tehty sote-palveluiden ja pormestarin esikunnan toimesta.

Vastaanottokeskuksen ja hätämajoituksen asiakkaat ovat pääväestöä haavoittuvammassa asemassa ja vapaaehtoistyön tulee olla sen vuoksi hyvin koordinoitua sekä tunnettua. On olemassa riskejä, joita yksittäisten henkilöiden vapaaehtoistyön vapaa käyttö voi lisätä. Tiloissa on paljon lapsia ja naisia eikä tilanteita ole aina mahdollista valvoa. Vähentääksemme riskitekijöitä, on perusteltua käyttää hyvin tunnettua ja laajaa yhteistyötä tekevää järjestöä. Yhteistyömuotoja on vapaaehtoistyön lisäksi useita ja kaupunki on koko ajan lisännyt yhteistyötahoja sekä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

5) Miten Tampereen kaupunki aikoo tukea rahallisesti Tampereen ukrainalaisten yhdistyksen toimintaa sen toimiessa ukrainalaisten tuen koordinoijana?

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.3.2022 avustaa Ukrainaa ja sen kansalaisia yhteensä 150 000 euron summalla. Kaupunki on omassa palvelutoiminnassaan varautunut monin tavoin Ukrainasta sotaa pakenevien tukemiseen, mm. tarjoamalla mahdollisuuden osallistua perusopetukseen ja sen yhteydessä nopeasti aktivoitunut vapaaehtoisvoimin erilaiseen auttamistoimintaan, mikä on merkittävästi edistänyt sotaa pakenevien tervetulleeksi kokemista Tampereelle.

Yhdistys ei ole hakenut toiminta-avustusta sivistys- ja kulttuurilautakunnalta, joka myöntää avustusta kulttuurivähemmistöjen toimintaan maaliskuun kokouksessaan. Lautakunnan toiminta-avustusmäärärahat on sidottu kaupungin avustustoiminnan periaatteet -asiakirjassa määriteltyihin avustuskokonaisuuksiin, joten tuen myöntäminen lautakunnan määrärahoista on hankalaa. Tukea selvitetään nyt toista kautta.

Tampereen ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry on ilmaissut kaipaavansa tukea tilojen muodossa, jotta he voivat järjestää toimintaa sotaa paenneille ihmisille. Potentiaalisia tiloja selvitetään sekä sitä, miten kustannukset voitaisiin kattaa.